

Συνέντευξη της Αργυρώς Μαντόγλου στη Μαρία Ζαβιανέλη

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ

Της Μαρίας Ζαβιανέλη

Έχετε γράψει πεζό, ποίηση άλλα ασχολείστε και με την μετάφραση. Ξεχωρίζετε κάποιο ή όλα τα αγαπάτε εξίσου;

Και οι τρεις δραστηριότητες αφορούν στη γλώσσα, αλλά το κάθε είδος λόγου έχει τη δική του δυσκολία και προϋποθέτει το δικό του βαθμό εγρήγορσης και ετοιμότητας. Ποίηση δεν γράφω πια, και όταν έχω κάποια ιδέα ενσωματώνεται στο πεζό κείμενο. Τόσο το μυθιστόρημα όσο και η μετάφραση χρειάζονται απόλυτη αφοσίωση, και ετοιμότητα. Η διαφορά εντοπίζεται στην «ελευθερία» και στις πρωτοβουλίες. Στη μετάφραση χρειάζεται αφοσίωση και πειθαρχία στις επιταγές του συγγραφέα, ενώ στα δικά μου κείμενα μπορώ να πάρω «ελευθερίες» για να αποδώσω τους χαρακτήρες, τις ιδέες και τα συναισθήματά τους, με άλλα λόγια, παίρνω τις απαραίτητες πρωτοβουλίες προκειμένου να αποδοθεί ο δικός τους κόσμος.

Αγαπάτε κάποιο ήρωα από τα βιβλία σας; Έχει ξεχωριστή θέση στην καρδιά σας;

Όπως και στη ζωή, θυμάμαι κυρίως αυτούς που με δυσκόλεψαν περισσότερο και με οδήγησαν σε δύσβατα μονοπάτια. Αυτή τη στιγμή ακόμα κρατάω τον κεντρικό ήρωα της «Λευκής Ρεβάνς», έναν χαρακτήρα, πολύπλοκο και πολύπλευρο, ο οποίος με παίδεψε ιδιαίτερα μέχρι να βρω τα πραγματικά του κίνητρα και τις ακριβείς αποχρώσεις στον τόνο της φωνής του.

Ποιους από τους κλασσικούς συγγραφείς σας επηρέασε; Είχατε κάποιο σαν «πυξίδα»;

Πολλοί κι αγαπημένοι, ανάλογα με την περίοδο της ζωής μου. Αν υποχρεωθώ να κατονομάσω μόνον ένα, αυτή είναι η Βιρτζίνια Γουλφ καθώς πέρασα χρόνια διαβάζοντας και μεταφράζοντας, τόσο τα μυθιστορήματά της όσο και τα ημερολόγια και τα δοκίμιά της.

Με πιο κριτήριο επιλέγετε ένα βιβλίο;

Συγγραφέα, θέμα και γραφή. Καλύτερα να αλλάξουμε τη σειρά: Γραφή, συγγραφέα και θέμα. Δεν θα μπορούσα να διαβάσω ένα βιβλίο με πρόχειρη ή άτεχνη γραφή. Νομίζω πως ένας τέτοιος συγγραφέας δεν σέβεται και τους αναγνώστες του.

Πως ήταν η εμπειρία σας ως εισηγήτρια στα σεμινάρια γραφής του ΕΚΕΒΙ;

Η διδασκαλία είναι μια δημιουργική εμπειρία. Ένας συγγραφέας εμπλουτίζεται πάντα από την επαφή με τους ανθρώπους κυρίως, όμως, μέσα από τα γραπτά των άλλων μαθαίνει να εντοπίζει λάθη και δυσκολίες και να βρίσκει συνεχώς καινούργιες λύσεις. Η διδασκαλία σε βοηθάει να βάλεις σε μια τάξη και να συστηματοποιήσεις όσα έχεις μάθει γράφοντας.

Ποια είναι η αγαπημένη σας πόλη; Σας αρέσει η πολυδιάσπαση και η πολυσυλλεκτικότητα της Αθήνας;

Αγαπημένη μου πόλη είναι το Λονδίνο καθώς αποτελεί φυτώριο δημιουργών και ερεθισμάτων αλλά και η Αθήνα, καθώς, τα τελευταία χρόνια, παρέχει κι αυτή πολλά ερεθίσματα, πλήθος εκκεντρικών χαρακτήρων και αναπάντεχες εικόνες. Η «πολυσυλλεκτικότητα» είναι κάτι το θετικό γιατί μόνο μέσα από μια τέτοιου είδους συνύπαρξη μπορεί να προκύψει κάτι το καινούργιο, να έρθουν σε επαφή τάσεις, ιδέες, νοοτροπίες και να παραχθεί τέχνη.

Τι σας οδήγησε να γράψετε το πρώτο σας βιβλίο; Η δική μου γνώμη είναι ότι δεν είναι κάτι που σε οδηγεί...Υπάρχει έφεση . Είναι κάτι αυθόρμητο που πηγάζει από την ψυχή!

Αυτό που ξέρω είναι πως πάντα διάβαζα και δοκίμαζα να εκφραστώ γραπτώς. Βέβαια άλλοι λόγοι είναι αυτοί που ωθούν κάποιον να αρχίσει να γράφει και άλλοι αυτοί που τον κάνουν να συνεχίζει να γράφει. Στην αρχή είναι η ανάγκη της έκφρασης, τη συνέχεια θα την περιέγραφα σαν την ανάγκη της «περιπέτειας», καθώς η γραφή ενός καινούργιου βιβλίου μοιάζει με την αρχή μιας περιπέτειας με «άγνωστη κατάληξη».

Ποια είναι η άποψη σας για τους βιβλιοκριτικούς; Πάρα πολλές φορές αντί για κριτική έχουμε «κаниβαλισμό»;

Η κριτική είναι απαραίτητη τόσο για την εξέλιξη του δημιουργού, όσο και για το ίδιο το έργο. Δεν θα είχαμε καλά βιβλία, αν δεν υπήρχαν εξίσου παρατηρητικοί και οξύνοες κριτικοί. Τώρα όσον αφορά τον «κανιβαλισμό», την κριτική την ασκούν κάποιοι άνθρωποι, κι αυτοί συχνά δεν διαφέρουν από τη γενικότερα ήθη και την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής τους.

Ποιος διαβάζει πρώτος τα βιβλία σας;

Ο σύντροφός μου διαβάζει την πρώτη γραφή. Οι παρατηρήσεις του συχνά με βοηθούν να εντοπίσω λάθος επιλογές ή αδύναμα σημεία. Χρειάζεται να έχει κανείς απόλυτη εμπιστοσύνη στο άτομο που θα το δει για πρώτη φορά γιατί σε αυτή τη φάση είσαι ευάλωτος και τα αβασάνιστα σχόλια μπορεί να σε αποδυναμώσουν. Στη φάση αυτή χρειάζεται ενθάρρυνση και δημιουργικές παρατηρήσεις για την αποφυγή μοιραίων λαθών.

Περιμένουμε την αυγή της νέας χρονιάς! Μια ευχή για το βιβλίο!

Εύχομαι όλοι μας να βρούμε και να ενισχύσουμε τις δημιουργικές μας δυνάμεις και να ανακαλύψουμε καινούργιους τρόπους για να σχετιστούμε με τους γύρω μας και τον εαυτό μας.

Το βιβλίο βοηθάει στην ενίσχυση της φαντασίας και στην εύρεση λύσεων, ειδικά αυτή τη δύσκολη εποχή, γι' αυτό πρέπει να αποτελεί μέρος της καθημερινότητάς μας!

Βιογραφικό

Η ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ σπούδασε Αγγλική Λογοτεχνία, Φιλοσοφία και Κριτική Θεωρία. Κείμενά της και κριτικά σημειώματα έχουν δημοσιευθεί σε λογοτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες. Υπήρξε τακτική συνεργάτιδα του ενθέτου Βιβλιοθήκη της Ελευθεροτυπίας από το 1999. Έχει δημοσιεύσει κριτικές και θεωρητικά άρθρα για θέματα λογοτεχνίας στον ημερήσιο και τον περιοδικό Τύπο. Έχει μεταφράσει έργα των Τζορτζ Έλιοτ, Βιρτζίνια Γουλφ, Χένρι Τζέιμς, Άντζελα Κάρτερ, Τζιν Ρις, Τζόις Κάρολ Όουτς, Άλι Ζμιθ, Ζέιντι Σμιθ, Πίτερ Κάρρεϊ κ.ά. Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων και μέλος της Επιτροπής για τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνικής Μετάφρασης (2002-2006 και 2011-2012).